

CARDAN Technobility

WCAG 2.1 inspectie niveau AA

www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl

Opdrachtgever: CAOP

Website: www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl

Rapportversie: 1.1

Tilburg, 03 november 2022

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Onderzoeksgegevens.....	4
Algemene gegevens.....	4
Scope van het onderzoek.....	4
Steekproef.....	4
Inspectiemethode.....	4
Toegepaste norm.....	4
Gebruikte technieken.....	4
Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning.....	4
User agents.....	5
Afhankelijke technologie.....	5
Inspectie-instelling.....	5
Samenvatting.....	6
Uitzonderingen.....	7
Beoordeling.....	8
Waarneembaar.....	8
Bedienbaar.....	9
Begrijpelijk.....	9
Robuust.....	10
Principe 1: Waarneembaar.....	11
Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven.....	11
Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media.....	12
Richtlijn 1.3: Aanpasbaar.....	14
Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar.....	17
Principe 2: Bedienbaar.....	21
Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk.....	21
Richtlijn 2.2: Genoeg tijd.....	23
Richtlijn 2.3: Toevallen.....	24
Richtlijn 2.4: Navigeerbaar.....	25
Richtlijn 2.5: Input Modaliteiten.....	29
Principe 3: Begrijpelijk.....	31
Richtlijn 3.1: Leesbaar.....	31
Richtlijn 3.2: Voorspelbaar.....	32
Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer.....	33
Principe 4: Robuust.....	34
Richtlijn 4.1: Compatibel.....	34
Bijlage 1: Pagina's in de steekproef van het onderzoek.....	36
Volledige steekproef.....	36

Inleiding

Op verzoek van CAOP, aanbieder van de website www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl, is een handmatig onderzoek uitgevoerd waarin vastgesteld is in hoeverre de website voldoet aan WCAG 2.1, niveau AA. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van het Waarmerk drempelvrij.nl, het Nederlandse kwaliteitsmerk voor toegankelijke websites.

WCAG staat voor Web Content Accessibility Guidelines. Dit zijn de internationale richtlijnen voor toegankelijkheid van webcontent. De WCAG 2.1 zijn opgedeeld in vier principes, namelijk: Waarneembaar, Bedienbaar, Begrijpelijk en Robuust. Elk principe bestaat uit een aantal richtlijnen. Elke richtlijn is vervolgens opgedeeld in één of meerdere meetbare succescriteria. Omdat WCAG 2.1 techniek-onafhankelijk is opgesteld, kan hiermee de toegankelijkheid van alle content op het web worden gemeten.

Toepassing van WCAG 2.1 is sinds 23 december 2018 verplicht volgens de Europese richtlijnen voor digitale toegankelijkheid (EN 301 549). De Nederlandse richtlijnen voor digitale toegankelijkheid staan in het [Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid](#) en volgen net als het Waarmerk drempelvrij.nl deze Europese richtlijn (EN 301 549). Een website die voldoet aan WCAG 2.1, voldoet daarmee dus zowel aan de Nederlandse als de Europese richtlijnen voor digitale toegankelijkheid.

Dit rapport beschrijft per succescriterium in hoeverre de website al dan niet voldoet.

Heeft u naar aanleiding van dit rapport inhoudelijke vragen, dan kunt u contact met ons opnemen om deze te bespreken. Onze voorkeur gaat uit naar contact via e-mail: technobility@cardan.com. Vermeldt u hierbij alstublieft de naam van uw organisatie (CAOP) en de datum van het rapport (03 november 2022).

Onderzoeksgegevens

Algemene gegevens

Opdrachtgever:	CAOP
Onderzochte websites:	www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl
Type onderzoek:	WCAG 2.1 inspectie niveau AA
Versie van rapport:	1.1
Datum rapport:	03 november 2022
Inspectie-instelling:	Cardan Technobility
Inspecteur:	Marijn Brillman
Senior Consultant:	Sander Nijsingh-Lankhorst

Scope van het onderzoek

- Alle pagina's op www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl (URI-basis)
- Niet de pagina's op www.abp.nl (andere URI-basis en andere stijkenmerken)
- Niet de kantoorbestanden van vóór 23 september 2018, tenzij ze deel uitmaken van een administratief proces (wettelijke uitzondering voor de overheid)
- Niet de van derden afkomstige inhoud (wettelijke uitzondering voor de overheid)

Tussen haakjes staat de reden waarom een gedeelte wel of niet is meegenomen. Dit is conform de regels voor het bepalen van de scope in de evaluatiemethode WCAG-EM of valt onder een van de [uitzonderingen van digitoegankelijk](#).

Steekproef

Aantal pagina's: 16 (zie bijlage 1 voor de URI's in de volledige steekproef)

Inspectiemethode

Dit onderzoek (inspectie) is uitgevoerd conform de evaluatiemethode WCAG-EM. Deze methode is aanbevolen volgens digitoegankelijk. Een overzicht van de gebruikte methode is te vinden op de pagina: <https://www.w3.org/WAI/test-evaluate/conformance/wcag-em/>.

Toegepaste norm

WCAG 2.1 (<https://www.w3.org/Translations/WCAG21-nl/>).

Gebruikte technieken

Bij het uitvoeren van dit onderzoek is er vanuit gegaan dat alle technieken van het W3C ondersteund worden en dus gebruikt mogen worden. Zie:

www.w3.org/TR/WCAG20-TECHS en www.w3.org/WAI/WCAG21/Techniques

Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning

Gangbare webbrowsers en hulpapparatuur.

User agents

Bij dit onderzoek zijn de volgende user agents gebruikt:

- Google Chrome, versie 107 (primair)
- Mozilla Firefox, versie 106
- Microsoft Edge, versie 107
- Adobe Acrobat Pro DC
- PDF Accessibility Checker (PAC)
- NVDA in combinatie met Google Chrome

Afhankelijke technologie

- HTML
- CSS
- WAI-ARIA
- JavaScript
- DOM
- PDF

Inspectie-instelling

Deze inspectie is uitgevoerd door Cardan Technobility.

Adres: TalentSquare 13, 5038 LX Tilburg

Telefoon: 088-5004070

E-mailadres: technobility@cardan.com

Website: www.technobility.nl

Samenvatting

Het onderzoek naar de toegankelijkheid van de website www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl is afgerond op 03 november 2022. Dit onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van het Waarmerk drempelvrij.nl. De gebruikte norm is WCAG 2.1 niveau AA.

Uit het onderzoek is gebleken dat de website helaas nog niet volledig voldoet aan alle succescriteria. Op dit moment voldoet de website aan 37 van de 50 succescriteria.

Het is goed te zien dat er is gewerkt aan de digitale toegankelijkheid van de website. Meerdere succescriteria voldoen nu. Er kunnen bepaalde stijleigenschappen worden ingesteld, zoals een grotere regelafstand, en dan is er geen verlies van content meer. Dit kan van belang zijn voor mensen met dyslexie. Ook bij inzoomen is er geen verlies meer van content of functionaliteit. De skiplinks om het menu over te slaan gaan nu overal naar het begin van de unieke content op de pagina. Ook kan het doel van links nu overal goed worden bepaald. Er waren een aantal problemen met aria-labels, deze zijn bijna overal goed opgelost. Zo zijn er meer succescriteria die nu voldoen, complimenten hiervoor!

Er zijn echter ook nog toegankelijkheidsproblemen aanwezig. Zo zijn de problemen in de onderzochte PDF-documenten er nog. Bij een aantal succescriteria zijn er alleen nog problemen in de PDF-documenten, bijvoorbeeld met de tags en met de paginatitels.

Bij veel succescriteria is een deel van de problemen goed opgelost, maar er zijn dan nog één of enkele problemen over. Dit geldt bijvoorbeeld voor het contrast en voor de zichtbaarheid en de volgorde van de toetsenbordfocus. Ook zijn er nog parsefouten in de code aanwezig die op elke pagina voorkomen. Veel problemen zijn juist al wel goed opgelost.

Zie de rapportage voor een volledig overzicht van de gevonden problemen. Bij een aantal van deze problemen is aangegeven hoe dit op te lossen is. Voor de meeste problemen zijn meerdere oplossingen mogelijk. De oplossing in de rapportage is daarom slechts een suggestie. Als een andere oplossing beter past, kan die eventueel ook gebruikt worden.

In dit rapport worden slechts voorbeelden gegeven van aangetroffen problemen; dit is echter geen compleet overzicht. Het onderzoek is indicatief voor de verschillende soorten problemen die gevonden zijn. Het kan dus zijn dat een soort probleem op meer plaatsen binnen de website voorkomt, maar dat maar enkele voorbeelden zijn genoemd.

Omdat het onderzoek uit een steekproef bestaat, kan het zijn dat een probleem niet gesignaleerd wordt. Uiteraard proberen we de steekproef zodanig te maken dat dit geminimaliseerd wordt, maar het kan nooit uitgesloten worden. Het kan dan wel bij een volgend onderzoek worden opgemerkt.

Wanneer verbeteringen worden doorgevoerd, moet u er rekening mee houden dat hierdoor nieuwe toegankelijkheidsproblemen kunnen ontstaan.

Uitzonderingen

Bij dit onderzoek is uitgegaan van de internationale toegankelijkheidsnorm WCAG 2.1, niveau A en AA. Volgens de Europese standaard EN 301 549 hoeft sommige inhoud van websites echter niet te voldoen aan deze toegankelijkheidsnorm. Denk bijvoorbeeld aan oude PDF's, oude video's en online kaarten. Hiervoor gelden verschillende uitzonderingen. Let erop dat hierin dus nog wel toegankelijkheidsproblemen kunnen bestaan die niet in dit rapport zijn beschreven. Bezoekers met een beperking kunnen namelijk mogelijk verminderd gebruik maken van deze inhoud. Mensen met een visuele beperking kunnen bijvoorbeeld vaak slecht overweg met ontoegankelijke PDF's en niet-ondertitelde video's zijn nutteloos voor mensen met een gehoorbeperking.

De onderdelen die onder een wettelijke uitzondering vallen, zijn in dit onderzoek niet (geheel) onderzocht. In de scope wordt benoemd om welke onderdelen het gaat. Ga voor de volledige uitleg en meer informatie over de specifieke situaties naar <https://www.digitoegankelijk.nl/wetgeving/specifieke-situaties>.

Beoordeling

Hieronder staat een overzicht van alle WCAG 2.1 succescriteria van niveau A en AA verdeeld over de 4 principes: Waarneembaar, Bedienbaar, Begrijpelijk en Robuust. Per succescriterium is een korte omschrijving gegeven, het niveau en of de pagina's uit de steekproef voldoen aan het succescriterium of niet. Als ze niet voldoen aan een succescriterium is in de volgende hoofdstukken een overzicht te vinden van de bevindingen die tot deze conclusie hebben geleid.

Waarneembaar

criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
1.1.1	Niet-tekstuele content	A	Voldoet niet
1.2.1	Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)	A	Voldoet
1.2.2	Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)	A	Voldoet
1.2.3	Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)	A	Voldoet
1.2.4	Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)	AA	Voldoet
1.2.5	Audiodescriptie (vooraf opgenomen)	AA	Voldoet
1.3.1	Info en relaties	A	Voldoet niet
1.3.2	Betekenisvolle volgorde	A	Voldoet
1.3.3	Zintuiglijke eigenschappen	A	Voldoet
1.3.4	Weergavestand	AA	Voldoet
1.3.5	Identificeer het doel van de input	AA	Voldoet
1.4.1	Gebruik van kleur	A	Voldoet
1.4.2	Geluidbediening	A	Voldoet
1.4.3	Contrast	AA	Voldoet niet
1.4.4	Herschalen van tekst	AA	Voldoet
1.4.5	Afbeeldingen van tekst	AA	Voldoet niet
1.4.10	Reflow	AA	Voldoet
1.4.11	Contrast van niet-tekstuele content	AA	Voldoet niet
1.4.12	Tekstafstand	AA	Voldoet
1.4.13	Content bij hover of focus	AA	Voldoet

Bedienbaar

criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
2.1.1	Toetsenbord	A	Voldoet
2.1.2	Geen toetsenbordval	A	Voldoet
2.1.4	Enkel teken sneltoetsen	A	Voldoet
2.2.1	Timing aanpasbaar	A	Voldoet
2.2.2	Pauzeren, stoppen, verbergen	A	Voldoet
2.3.1	Drie flitsen of beneden drempelwaarde	A	Voldoet
2.4.1	Blokken omzeilen	A	Voldoet
2.4.2	Paginatitel	A	Voldoet niet
2.4.3	Focus volgorde	A	Voldoet niet
2.4.4	Linkdoel (in context)	A	Voldoet
2.4.5	Meerdere manieren	AA	Voldoet niet
2.4.6	Koppen en labels	AA	Voldoet
2.4.7	Focus zichtbaar	AA	Voldoet niet
2.5.1	Aanwijzergebaren	A	Voldoet
2.5.2	Aanwijzerannulering	A	Voldoet
2.5.3	Label in naam	A	Voldoet niet
2.5.4	Bewegingsactivering	A	Voldoet

Begrijpelijk

criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
3.1.1	Taal van de pagina	A	Voldoet niet
3.1.2	Taal van onderdelen	AA	Voldoet
3.2.1	Bij focus	A	Voldoet
3.2.2	Bij input	A	Voldoet
3.2.3	Consistente navigatie	AA	Voldoet
3.2.4	Consistente identificatie	AA	Voldoet
3.3.1	Fout identificatie	A	Voldoet
3.3.2	Labels of instructies	A	Voldoet
3.3.3	Foutsuggestie	AA	Voldoet
3.3.4	Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)	AA	Voldoet

Robuust

criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
4.1.1	Parsen	A	Voldoet niet
4.1.2	Naam, rol, waarde	A	Voldoet niet
4.1.3	Statusberichten	AA	Voldoet

Onderzoeksscores

	Niveau A	Niveau AA	Totaal
Waarneembaar	7 / 9	8 / 11	15 / 20
Bedienbaar	11 / 14	1 / 3	12 / 17
Begrijpbaar	4 / 5	5 / 5	9 / 10
Robuust	0 / 2	1 / 1	1 / 3
Totaal	22 / 30	15 / 20	37 / 50

Principe 1: Waarneembaar

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze.

Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven

Lever tekstalternatieven voor alle niet-tekstuele content, zodat die veranderd kan worden in andere vormen die mensen nodig hebben, zoals grote letters, braille, spraak, symbolen of eenvoudiger taal.

niveau A

Succescriterium 1.1.1: Niet-tekstuele content

Alle niet-tekstuele content die aan de gebruiker wordt gepresenteerd, heeft een tekstalternatief dat een gelijkwaardig doel dient.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Een deel van de problemen is opgelost, er is nog een probleem aanwezig.

Linksboven staat het logo van ROP. De zichtbare tekst is "ROP Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid". De afbeelding staat in een link met een aria-label met de waarde "Home ROP". Dit beschrijft het doel van de link goed. De informatie van het logo wordt echter niet geheel overgebracht. Er is geen tekstalternatief voor "Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid" beschikbaar voor hulpsoftware. Het img-element heeft nu de alternatieve tekst "Logo Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid (ROP)", dat is goed. Het aria-label op de link overschrijft echter de content van de link, hierdoor is deze alternatieve tekst niet beschikbaar voor hulpsoftware. Dit kan worden opgelost door het aria-label op de link te vervangen door een title-attribuut. Dan is de informatie "Home ROP" aanvullend in plaats van overschrijvend. Meerdere oplossingen zijn mogelijk. Zie ook het logo in de footer. Dat de naam van de link de zichtbare tekst van de afbeelding bevat is ook van belang voor succescriterium 2.5.3.

<https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/>

Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media

Lever alternatieven voor op tijd gebaseerde media.

niveau A

Succescriterium 1.2.1: Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)

Voor media met vooraf opgenomen louter-geluid en vooraf opgenomen louter-videobeeld is het volgende waar, behalve als de audio of video een media-alternatief voor tekst is en duidelijk als zodanig is gelabeld:

- Vooraf opgenomen louter-geluid: Er wordt een alternatief geleverd voor op tijd gebaseerde media dat equivalente informatie geeft voor vooraf opgenomen louter-geluid content.
- Vooraf opgenomen louter-videobeeld: Er wordt een alternatief geleverd voor op tijd gebaseerde media of een geluidsspoor dat equivalente informatie geeft voor vooraf opgenomen louter-videobeeld content.

Resultaat

✓ Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau A

Succescriterium 1.2.2: Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle vooraf opgenomen audiocontent in gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

Resultaat

✓ Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau A

Succescriterium 1.2.3: Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)

Er wordt een alternatief voor op tijd gebaseerde media of audiodescriptie van de vooraf opgenomen videocontent geleverd voor gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

Resultaat

✓ Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau AA**Succescriterium 1.2.4: Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)**

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle live audiocontent in gesynchroniseerde media.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau AA**Succescriterium 1.2.5: Audiodescriptie (vooraf opgenomen)**

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle live audiocontent in gesynchroniseerde media.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Richtlijn 1.3: Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

niveau A

Succescriterium 1.3.1: Info en relaties

Informatie, structuur, en relaties overgebracht door presentatie kunnen door software bepaald worden of zijn beschikbaar in tekst.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De problemen op de HTML-pagina's zijn goed opgelost. De problemen in de onderzochte PDF-documenten zijn nog aanwezig.

De volgende PDF-documenten zijn niet getagd. Dit wil zeggen dat er geen structuur is aangegeven in het bestand door middel van tags. Hulpsoftware (zoals een screenreader) kan hierdoor niet bepalen wat koppen, lijsten en dergelijke zijn en zal afbeeldingen negeren. Als het bestand correct getagd wordt, kan hulpsoftware beter de structuur en relaties bepalen. Bij koppen kan dan bijvoorbeeld worden voorgelezen dat dit koppen zijn. In veel gevallen kan dit probleem worden opgelost door het document vanuit het bronbestand (meestal in Word of InDesign) opnieuw te exporteren naar PDF, maar dan inclusief tags of labels. Omdat nu de tags ontbreken, kunnen andere succescriteria zoals 1.1.1, 1.3.2 en 3.1.2 niet onderzocht worden. Let daarom op dat bij het oplossen van dit probleem nieuwe toegankelijkheidsproblemen kunnen ontstaan.

Zie <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/03/internetconsultatie-implementatie-EU-klokkenluidersrichtlijn.pdf> en <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/02/Pensioenovereenkomst-incl.-pensioenovereenkomst-voor-Militairen-1-januari-2020.pdf>.

Het volgende PDF-document is wel getagd, maar hier zijn een aantal problemen gevonden. Op pagina 2 staat een genummerde lijst. In de tags is elk lijstitem getagd als een aparte lijst met één item. Alleen nummer 3 en 4 van de lijst staan samen in een lijst in de tags. Dit kan worden opgelost door deze lijst als één lijst te taggen met 14 lijstitems. Dit geldt ook voor de lijst die begint onder "en de centrales van overheidspersoneel...". Veel andere lijsten in dit document zijn juist goed getagd.

Op pagina 6 staat ook een genummerde lijst. Alleen het eerste item is als lijst getagd. Meerdere oplossingen zijn mogelijk. Dit kan een lijst worden met 14 items waarbij telkens alle informatie die bij een item hoort in een lijstitem staat getagd (de naam, plaats, datum, handtekening; deze kunnen bijvoorbeeld in een geneste lijst worden geplaatst bij het lijstitem). Het is ook een optie om bij elk nieuw item bijvoorbeeld een koptekst te gebruiken. Dan kan software ook de structuur van de pagina bepalen. Zie ook de lijst die begint op pagina 10. Bij de lijstitems staan teksten als "Plaats", "datum" en "Handtekening". Visueel staat er ruimte tussen deze teksten of beginnen

deze op een nieuwe regel. In de tags staat deze informatie soms samen in één paragraaf getagd. Het volgende wordt niet afgekeurd, maar kan beter aangepast worden. Op pagina 6 is de eerste kop getagd als h1-kop. Het is beter om maar één h1 kop per document te gebruiken. Verder komen er een aantal lege paragrafen voor, deze kunnen beter verwijderd worden.

Zie: <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/06/Getekende-Overeenkomst-inzake-de-ROP-geldend-vanaf-1-januari-2022-22.0074.pdf>

Het volgende wordt niet afgekeurd, maar kan beter aangepast worden.

Op pagina <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/rop/> staat onder "Nieuwsberichten" een carrousel. Hier is een ul-element gebruikt, maar er staat role="region" op dit element. Hierdoor wordt de originele rol van het element overschreven. Software kan niet meer bepalen dat het een lijst is. Dit kan worden opgelost door dit role-attribuut te verwijderen. Dit wordt niet afgekeurd omdat er nu koppen zijn gebruikt bij elk item, waardoor software wel de structuur en relaties kan bepalen.

niveau A

Succescriterium 1.3.2: Betekenisvolle volgorde

Als de volgorde waarin content wordt gepresenteerd van invloed is op zijn betekenis, kan een betekenisvolle leesvolgorde door software bepaald worden.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 1.3.3: Zintuiglijke eigenschappen

Instructies die geleverd worden om content te begrijpen en te bedienen zijn niet alleen afhankelijk van zintuiglijke eigenschappen van componenten zoals vorm, omvang, visuele locatie, oriëntatie of geluid.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 1.3.4: Weergavestand

De content beperkt de weergave en bediening niet tot een enkele presentatie-oriëntatie, zoals staand of liggend, tenzij een specifieke presentatie-oriëntatie essentieel is.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.3.5: Identificeer het doel van de input**

Het doel van elk invoerveld waarmee informatie van de gebruiker wordt verzameld, kan door software bepaald worden wanneer:

- Het invoerveld een doel dient dat is geïdentificeerd in de paragraaf Inputdoelen voor Componenten van de Gebruikersinterface; en
- De content wordt geïmplementeerd met behulp van technologieën die ondersteuning bieden bij het identificeren van de verwachte betekenis van formulier-invoergegevens.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder scheiding van voorgrond en achtergrond.

niveau A

Succescriterium 1.4.1: Gebruik van kleur

Kleur wordt niet als het enige visuele middel gebruikt om informatie over te brengen, een actie aan te geven, tot een reactie op te roepen of een visueel element te onderscheiden.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 1.4.2: Geluidbediening

Als een geluidswaarschuwing op een webpagina automatisch meer dan 3 seconden speelt, is er of een mechanisme beschikbaar om de geluidswaarschuwing te pauzeren of te stoppen, of er is een mechanisme beschikbaar om het geluidsvolume onafhankelijk van het overall systeemvolume te regelen.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau AA

Succescriterium 1.4.3: Contrast

De visuele weergave van tekst en afbeeldingen van tekst heeft een contrastverhouding van ten minste 4,5:1, behalve in de volgende gevallen:

- **Grote tekst:** Grote tekst en afbeeldingen van grote tekst hebben een contrastverhouding van ten minste 3:1;
- **Incidenteel:** Tekst of afbeeldingen van tekst die deel zijn van een inactieve component van de gebruikersinterface, die puur decoratief zijn, die voor niemand zichtbaar zijn, of die onderdeel zijn van een afbeelding die significant andere visuele content bevat, hebben geen contrasteis.
- **Logotypes:** Tekst die onderdeel is van een logo of merknaam heeft geen contrasteis.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De problemen zijn bijna allemaal opgelost, op enkele plekken is het contrast nog te laag.

Op de homepage (<https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/>) staan onder “Berichten en adviezen” nieuwsberichten. De data van deze berichten hebben een te laag contrast van 4,0:1. Het contrast moet minstens 4,5:1 zijn. Dit komt op meer pagina's voor, zie ook <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/rop/>. Op een aantal plekken is dit goed opgelost.

niveau AA

Succescriterium 1.4.4: Herschalen van tekst

Behalve voor ondertitels voor doven en slechthorenden en afbeeldingen van tekst, kan tekst zonder hulptechnologie tot 200 procent schalen zonder verlies van content of functionaliteit.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 1.4.5: Afbeeldingen van tekst

Als de gebruikte technologieën de visuele weergave tot stand kunnen brengen, gebruik dan liever tekst in plaats van afbeeldingen van tekst om informatie over te brengen, behalve in de volgende gevallen:

- **Aanpasbaar:** De afbeelding van tekst kan visueel worden aangepast aan de eisen van de gebruiker;
- **Essentieel:** Een specifieke weergave van tekst is essentieel voor de informatie die wordt overgebracht. Logotypes (tekst die onderdeel is van een logo of merknaam) worden als essentieel beschouwd.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Het volgende PDF-document bestaat uit ingescande pagina's. Dit zijn afbeeldingen van tekst. Een gebruiker kan geen eigen stylesheet toepassen op de tekst en hulpsoftware kan de tekst niet voorlezen. Dit kan worden opgelost door hier “normale” tekst van te maken en deze juist te taggen in het bestand.

Zie: <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/02/Pensioenovereenkomst-incl.-pensioenovereenkomst-voor-Militairen-1-januari-2020.pdf>

In het volgende PDF-document staan op pagina 1 bovenaan adressen en andere contactgegevens van de Stichting van de Arbeid en van de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid. Deze teksten staan in afbeeldingen. Hier kan ook “normale” tekst van worden gemaakt.

Zie: <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/03/internetconsultatie-implementatie-EU-klokkenluidersrichtlijn.pdf>

niveau AA**Succescriterium 1.4.10: Reflow**

Content kan zonder verlies van informatie of functionaliteit en zonder te moeten scrollen in twee dimensies, worden weergegeven voor:

- Verticaal scrollbare content met een breedte gelijkwaardig aan 320 CSS-pixels;
- Horizontaal scrollbare content met een hoogte gelijkwaardig aan 256 CSS-pixels;

Met uitzondering van delen van de content die voor het gebruik of de betekenis een tweedimensionale lay-out vereisen.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.4.11: Contrast van niet-tekstuele content**

De visuele weergave van het volgende heeft een contrastverhouding van ten minste 3:1 ten opzichte van aangrenzende kleuren:

- **Componenten van de gebruikersinterface:** Visuele informatie die vereist is om componenten van de gebruikersinterface en statussen te identificeren, met uitzondering van inactieve componenten of componenten waarvan de weergave van de component wordt bepaald door de user agent en niet wordt aangepast door de auteur;
- **Grafische objecten:** Delen van afbeeldingen die vereist zijn om de content te begrijpen, behalve wanneer een specifieke weergave van afbeeldingen essentieel is voor de informatie die wordt overgebracht.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Een deel van de problemen is goed opgelost, er zijn nog problemen aanwezig.

Op pagina <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/rop/> staan onder "Nieuwsberichten" meerdere berichten. Daaronder staan grijze balkjes om andere berichten in beeld te brengen. De lichtgrijze balkjes hebben een contrast van 1,5:1 met de witte achtergrond, dit is te laag. Het contrast moet minstens 3,0:1 zijn. Het rode actieve balkje heeft wel voldoende contrast met de achtergrond (5,6:1). Let er op dat, als dit aangepast wordt, het contrastverschil tussen het actieve balkje en de andere balkjes minstens 3,0:1 moet zijn (dit is nu wel het geval). Er zijn ook andere oplossingen mogelijk om het verschil aan te duiden, bijvoorbeeld verschillende vormen of groottes. Dit is van belang voor succescriterium 1.4.1.

Het volgende wordt niet afgekeurd, maar kan beter aangepast worden.

Op pagina <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/nieuws-rop/positieve-slotbrief-plasterk-over-normalisering-rechtspositie-ambtenaren/> staan achter "Deel dit artikel" iconen van social media. Het icoon van Twitter heeft een contrast van 2,8:1. Dit wordt niet afgekeurd, omdat dit de kleur van het logo van Twitter is. Dit kan wel beter aangepast worden naar een contrast

van minstens 3,0:1.

niveau AA

Succescriterium 1.4.12: Tekstafstand

Bij content die wordt geïmplementeerd met opmaaktalen die de volgende stijleigenschappen voor tekst ondersteunen, is er geen sprake van verlies van content of functionaliteit door het instellen van alle volgende, en door het niet wijzigen van andere stijleigenschappen:

- Regelhoogte (regelafstand) naar ten minste 1,5 keer de lettergrootte;
- Afstand tussen alinea's naar ten minste 2 keer de lettergrootte;
- Letterafstand (spatiëren van letters) naar ten minste 0,12 keer de lettergrootte;
- Spatiëren van woorden naar ten minste 0,16 keer de lettergrootte.

Uitzondering: Menselijke talen en scripts die geen gebruik maken van een of meer van deze eigenschappen voor tekststijl in schriftelijke tekst, kunnen voldoen aan de eisen door alleen gebruik te maken van de eigenschappen die bestaan voor de betreffende combinatie van taal en script.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 1.4.13: Content bij hover of focus

Wanneer aanvullende content zichtbaar wordt en daarna weer verborgen, door het gebruik van hover met de aanwijzer of focus met het toetsenbord, gelden de volgende zaken:

- **Sluiten:** Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de aanvullende content kan worden gesloten zonder de aanwijzer hover of de toetsenbordfocus te verplaatsen, tenzij de aanvullende content een invoerfout communiceert of andere content niet verbergt of vervangt;
- **Aanwijsbaar:** Wanneer een aanwijzer hover aanvullende content kan activeren, dan kan de aanwijzer over de aanvullende content worden bewogen zonder dat deze verdwijnt;
- **Aanhouden:** De aanvullende content blijft zichtbaar totdat de oorzaak voor de hover of focus is verwijderd, de gebruiker de content sluit of de informatie niet langer geldig is.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Principe 2: Bedienbaar

Componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

niveau A

Succescriterium 2.1.1: Toetsenbord

Alle functionaliteit van de content is bedienbaar via een toetsenbordinterface zonder dat afzonderlijke toetsaanslagen aan tijd gebonden zijn, behalve als de onderliggende functie een invoer vereist die afhangt van het pad dat de gebruiker aflegt en niet alleen van de eindpunten.

Opmerking 1: deze uitzondering is gerelateerd aan de onderliggende functie, niet aan de invoertechniek. Als we bijvoorbeeld met de hand geschreven tekst invoeren, vereist de invoertechniek (met de hand geschreven tekst) padafhankelijke invoer, maar de onderliggende functie (tekstinvoer) vereist dat niet.

Opmerking 2: dit succescriterium verbiedt geen muisinvoer of andere invoermethoden naast de toetsenbordinvoer en wil dit ook niet ontmoedigen.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 2.1.2: Geen toetsenbordval

Als de toetsenbordfocus met de toetsenbordinterface verplaatst kan worden naar een component van de pagina, dan kan de focus ook met alleen de toetsenbordinterface weer van dat component weg worden bewogen, en, als er meer nodig is dan de standaard pijl- of tabtoetsen of andere standaard methoden om de focus te verplaatsen, dan wordt de gebruiker geïnformeerd over de manier waarop de focus kan worden verplaatst.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A**Succescriterium 2.1.4: Enkel teken sneltoetsen**

Wanneer een sneltoets in content wordt geïmplementeerd door alleen letters (inclusief hoofdletters en kleine letters), leestekens, cijfers of symbolen te gebruiken, geldt ten minste één van de volgende zaken:

- **Uitzetten:** Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de sneltoets kan worden uitgezet;
- **Opnieuw toewijzen:** Er is een mechanisme beschikbaar om de sneltoets opnieuw toe te wijzen aan één of meerdere niet-afdrukbare tekens (bijv. Ctrl, Alt, enz.);
- **Alleen actief bij focus:** De sneltoets voor een component van de gebruikersinterface is alleen actief wanneer de betreffende component de focus heeft.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Richtlijn 2.2: Genoeg tijd

Geef gebruikers genoeg tijd om content te lezen en te gebruiken.

niveau A

Succescriterium 2.2.1: Timing aanpasbaar

Voor elke tijdslijm die door de content wordt ingesteld geldt ten minste een van de volgende zaken: uitzetten, aanpassen, verlengen, realtime uitzondering, essentiële uitzondering of 20 uur uitzondering.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau A

Succescriterium 2.2.2: Pauzeren, stoppen, verbergen

Voor alle bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende informatie gelden alle volgende zaken:

- **Bewegen, knipperen, scrollen:** Voor bewegende, knipperende of scrollende informatie die (1) automatisch start, (2) langer dan vijf seconden duurt, en (3) parallel met andere content wordt getoond, is er een mechanisme voor de gebruiker om dit te pauzeren, te stoppen of te verbergen, tenzij de beweging, knipperring of scrolling, onderdeel is van een activiteit waar ze essentieel is en
- **Automatisch actualiserend:** Voor elke soort automatisch actualiserende informatie die (1) automatisch start en (2) parallel met andere content wordt gepresenteerd, is er een mechanisme voor de gebruiker om dit te pauzeren, te stoppen of te verbergen of de frequentie van de actualisering in te stellen tenzij de automatische actualisering onderdeel is van een activiteit waar ze essentieel is.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Richtlijn 2.3: Toevallen

Ontwerp content niet op een manier waarvan bekend is dat die toevallen veroorzaakt.

niveau A

Succescriterium 2.3.1: Drie flitsen of beneden drempelwaarde

Webpagina's bevatten niets wat meer dan drie keer flitst in enige periode van één seconde of de flits is beneden de algemene flits- en rodeflitsdrempelwaarden.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Richtlijn 2.4: Navigeerbaar

Lever manieren om gebruikers te helpen navigeren, content te vinden en te bepalen waar ze zijn.

niveau A

Succescriterium 2.4.1: Blokken omzeilen

Er is een mechanisme beschikbaar om blokken content die op meerdere webpagina's worden herhaald te omzeilen.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 2.4.2: Paginatitel

Webpagina's hebben titels die het onderwerp of doel beschrijven.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De problemen op de HTML-pagina's zijn goed opgelost. De problemen in de onderzochte PDF-documenten zijn nog aanwezig.

Voor PDF-documenten geldt dat zij een goede titel in de bestandseigenschappen nodig hebben en dat deze documenttitel wordt getoond in plaats van de bestandsnaam. Het volgende PDF-document heeft wel een goede titel in de bestandseigenschappen staan, maar deze wordt niet getoond in de titelbalk. Ook geeft de tool "PDF Accessibility Checker (PAC 2021)" aan dat er geen paginatitel aanwezig is. De titel is dus niet goed ingesteld. De instelling en weergave van de paginatitel kan worden aangepast in de bestandseigenschappen van de PDF of het bronbestand.

Zie: <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/06/Getekende-Overeenkomst-inzake-de-ROP-geldend-vanaf-1-januari-2022-22.0074.pdf>

Het volgende PDF-document heeft ook een goede titel in de bestandseigenschappen staan, maar deze wordt ook niet getoond in de titelbalk van Adobe (hier wordt de bestandsnaam getoond). Bij dit document kan de tool PAC wel de titel bepalen.

Zie: <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/03/internetconsultatie-implementatie-EU-klokkenluidersrichtlijn.pdf>

Het volgende PDF-document heeft geen paginatitel. Dit kan worden ingesteld in de bestandseigenschappen van de PDF of het bronbestand. Let op: de titel moet ook getoond worden in de titelbalk van Adobe (en niet de bestandsnaam).

Zie: <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/02/>

[Pensioenovereenkomst-incl.-pensioenovereenkomst-voor-Militairen-1-januari-2020.pdf](#)

Het volgende wordt niet afgekeurd, maar kan beter aangepast worden.

De paginatitel van pagina <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/rop/> is nu “ROP – ROP”. Het eerste deel van de titel kan beter aangepast worden naar iets als “Over ROP”.

Ook is het beter om in de paginatitels een staande streep (“|”) te gebruiken in plaats van een koppelteken.

niveau A

Succescriterium 2.4.3: Focus volgorde

Als een webpagina sequentieel genavigeerd kan worden en de navigatiesequenties hebben invloed op de betekenis of het gebruik, dan krijgen focusbare componenten de focus in de juiste volgorde waardoor betekenis en bedienbaarheid behouden blijft.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/rop/> staat onder “Nieuwsberichten” een carrousel met meerdere berichten. Als hier met de Tab-toets wordt genavigeerd, is de focusvolgorde niet altijd logisch. De focus verplaatst namelijk niet altijd naar het volgende bericht. De berichten worden zichtbaar naar links verplaatst, maar de focus verplaatst niet naar het volgende bericht. Dit kan verwarrend zijn voor mensen die niet kunnen zien en met het toetsenbord navigeren. Dit kan worden opgelost door de focus naar het volgende bericht in de lijst te verplaatsen als er op Tab wordt gedrukt.

Als de laatste berichten in beeld zijn, en er wordt met Tab vanaf het begin weer door de carrousel genavigeerd (als iemand bijvoorbeeld na de carrousel langs de onderdelen van de footer navigeert en daarna weer via de header van de pagina bij de carrousel terug komt) is de focusvolgorde niet logisch. De focus staat dan namelijk op berichten die niet in beeld zijn. De focus wordt weer zichtbaar op het bericht “Normalisering ambtelijke rechtspositie”, maar de eerdere berichten zijn dan niet in beeld gekomen. Ook als er met Shift-Tab wordt genavigeerd, gaat de focus naar berichten die niet in beeld zijn.

niveau A

Succescriterium 2.4.4: Linkdoel (in context)

Het doel van elke link kan bepaald worden uit enkel de linktekst of uit de linktekst samen met zijn door software bepaalde linkcontext, behalve daar waar het doel van de link een dubbelzinnige betekenis zou kunnen hebben voor gebruikers in het algemeen.

Resultaat

 Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De problemen zijn goed opgelost.

Het volgende wordt niet afgekeurd, maar kan beter aangepast worden.

Op meerdere pagina's staan iconen die aangeven dat een bestand een PDF is. Deze iconen hebben nu een aria-label die aangeeft dat het een PDF is. Het zou beter zijn om deze informatie in de code in de link te zetten, zodat dit meteen bij de link kan worden voorgelezen door hulpsoftware. Dit kan door de tekst "PDF" toe te voegen aan het aria-label op de link naar het document. Dit komt op meerdere pagina's voor, zie bijvoorbeeld <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/rop/>, <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/rop/adviezen/> en <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/pensioenkamer/overeenkomsten/>.

niveau AA

Succescriterium 2.4.5: Meerdere manieren

Er is meer dan één manier beschikbaar om een webpagina binnen een verzameling webpagina's te vinden, behalve wanneer de webpagina het resultaat is van, of een stap in, een proces.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De onderzochte pagina's kunnen vrijwel allemaal gevonden worden met de zoekmachine. Hier is goed rekening mee gehouden. Twee PDF-documenten kunnen echter niet gevonden worden met de zoekmachine. Het gaat om de documenten op pagina <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/03/internetconsultatie-implementatie-EU-klokkenluidersrichtlijn.pdf> en <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/02/Pensioenovereenkomst-incl.-pensioenovereenkomst-voor-Militairen-1-januari-2020.pdf>. Als er gezocht wordt op woorden uit de titel van deze bestanden, bijvoorbeeld "EU-klokkenluidersrichtlijn" of "Pensioenovereenkomst" dan zijn er geen zoekresultaten. Het zou ook voldoen als de HTML-pagina waar de link naar het PDF-document op staat als zoekresultaat zou verschijnen (<https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/rop/adviezen/> en <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/pensioenkamer/overeenkomsten/>). Dan kan er vanaf die pagina doorgelinkt worden naar het PDF-document.

Het PDF-document op pagina <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/06/Getekende-Overeenkomst-inzake-de-ROP-geldend-vanaf-1-januari-2022-22.0074.pdf> kan bijvoorbeeld wel gevonden worden als er wordt gezocht op "Overeenkomst inzake de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid". Pagina <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/nieuws/herziene-overeenkomst-rop/> verschijnt dan als zoekresultaat en op deze pagina staat een link naar het PDF-document.

niveau AA**Succescriterium 2.4.6: Koppen en labels**

Koppen en labels beschrijven het onderwerp of doel.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 2.4.7: Focus zichtbaar**

Elke gebruikersinterface die met een toetsenbord te bedienen is, heeft een bedieningswijze waarbij de indicator van de toetsenbordfocus zichtbaar is.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/rop/> staat onder "Nieuwsberichten" een carousel met meerdere berichten. Als hier met het toetsenbord wordt genavigeerd, is de toetsenbordfocus niet altijd zichtbaar. Als er bijvoorbeeld met Shift-Tab terug wordt genavigeerd, is de focus telkens even niet zichtbaar. Ook als de laatste berichten in beeld zijn, en er wordt met Tab vanaf het begin weer door de carousel genavigeerd (als iemand bijvoorbeeld na de carousel langs de onderdelen van de footer navigeert en daarna weer via de header van de pagina bij de carousel terug komt) is de focus een tijd niet zichtbaar. De focus staat dan op eerdere berichten die niet in beeld zijn.

Richtlijn 2.5: Input Modaliteiten

Maak het eenvoudiger voor gebruikers om de functionaliteit te bedienen met andere vormen van invoer dan alleen het toetsenbord.

niveau A

Succescriterium 2.5.1: Aanwijzergebaren

Alle functionaliteit waarmee bij de bediening gebruik wordt gemaakt van meerpunts- of padgebaseerde gebaren, kan worden bediend met een enkele aanwijzer zonder een padgebaseerd gebaar, tenzij een meerpunts- of padgebaseerd gebaar essentieel is.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau A

Succescriterium 2.5.2: Aanwijzerannulering

Voor functionaliteit die kan worden bediend met een enkele aanwijzer, geldt ten minste één van de volgende zaken:

- **Geen down-event:** Het down-event van de aanwijzer wordt niet gebruikt om enig onderdeel van de functie uit te voeren;
- **Afbreken of ongedaan maken:** De functie wordt voltooid door het up-event en er is een mechanisme beschikbaar om de functie af te breken voordat deze wordt voltooid of om de functie ongedaan te maken als deze is voltooid;
- **Up reversal:** Met het up-event wordt elk resultaat van het voorgaande down-event ongedaan gemaakt;
- **Essentieel:** Het voltooien van de functie met het down-event is essentieel.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 2.5.3: Label in naam

Bij componenten van de gebruikersinterface met labels die tekst of afbeeldingen van tekst bevatten, bevat de naam de tekst die visueel wordt weergegeven.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De problemen zijn goed opgelost, er is nog een probleem aanwezig.

Dit succescriterium is bedoeld om spraakbediening mogelijk te maken. Belangrijk hierbij is dat de visueel zichtbare tekst onderdeel is van de toegankelijkheidsnaam van het element. Mensen die spraakbedieningssoftware gebruiken kunnen dan de zichtbare tekst inspreken om een element te bedienen.

Linksboven staat het logo van ROP. De zichtbare tekst is "ROP Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid". De afbeelding staat in een link met een aria-label met de waarde "Home ROP". Dit is de toegankelijkheidsnaam van de link. De toegankelijkheidsnaam bevat nu niet alle zichtbare tekst van het logo. De tekst "Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid" ontbreekt in de toegankelijkheidsnaam. Zie ook het logo in de footer. Meerdere oplossingen zijn mogelijk (zie ook succescriterium 1.1.1)

<https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/>

niveau A

Succescriterium 2.5.4: Bewegingsactivering

Functionaliteit die kan worden bediend door de beweging van een apparaat of beweging van een gebruiker, kan ook worden bediend met componenten van de gebruikersinterface. De reactie op de beweging kan worden uitgeschakeld om onbedoelde activering te voorkomen, behalve wanneer:

- **Ondersteunde interface:** De beweging wordt gebruikt om de functionaliteit te bedienen via een door toegankelijkheid ondersteunde interface;
- **Essentieel:** De beweging is essentieel voor de functie en wanneer de reactie op de beweging wordt uitgeschakeld, wordt de activiteit ongeldig gemaakt.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Principe 3: Begrijpelijk

Informatie en de bediening van de gebruikersinterface moeten begrijpelijk zijn.

Richtlijn 3.1: Leesbaar

Maak tekstcontent leesbaar en begrijpelijk.

niveau A

Succescriterium 3.1.1: Taal van de pagina

De standaard menselijke taal van elke webpagina kan door software bepaald worden.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

In het volgende PDF-document is geen taal aangegeven. Dit kan worden aangepast in de bestandseigenschappen.

Zie: <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/02/Pensioenovereenkomst-incl.-pensioenovereenkomst-voor-Militairen-1-januari-2020.pdf>

niveau AA

Succescriterium 3.1.2: Taal van onderdelen

De menselijke taal van elke passage of zin in de content kan door software bepaald worden, behalve waar het gaat om eigennamen, technische termen, woorden van onbepaalde taal en woorden of zinnen die deel zijn gaan uitmaken van het jargon van de onmiddellijk omringende tekst.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Het PDF-document op pagina <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/03/internetconsultatie-implementatie-EU-klokkenluidersrichtlijn.pdf> is niet getagd en kon daardoor niet volledig onderzocht worden. In dit document komt Engelse tekst voor, zie op pagina 5 vanaf "Whistleblowers should be protected...". Houd er bij het taggen van dit document rekening mee dat hier een taalwisseling moet worden aangegeven voor de Engelse tekst.

Richtlijn 3.2: Voorspelbaar

Maak het uiterlijk en de bediening van webpagina's voorspelbaar.

niveau A

Succescriterium 3.2.1: Bij focus

Als een component de focus krijgt, dan veroorzaakt dat geen contextwijziging.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 3.2.2: Bij input

Verandering van de instelling van een component van de gebruikersinterface veroorzaakt niet automatisch een contextwijziging tenzij de gebruiker geïnformeerd is over het gedrag vóór het gebruik van dit component.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 3.2.3: Consistente navigatie

Navigatiemechanismen, die op meerdere webpagina's binnen een verzameling webpagina's herhaald worden, komen elke keer dat ze worden herhaald in dezelfde relatieve volgorde voor, tenzij een verandering wordt geïnitieerd door de gebruiker.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 3.2.4: Consistente identificatie

Componenten die dezelfde functionaliteit hebben binnen een verzameling webpagina's worden consistent geïdentificeerd.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer

Help gebruikers om fouten te vermijden en ze te verbeteren.

niveau A

Succescriterium 3.3.1: Fout identificatie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt, dan wordt het onderdeel waar de fout zit geïdentificeerd en de fout wordt tekstueel aan de gebruiker meegedeeld.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau A

Succescriterium 3.3.2: Labels of instructies

Als de content gebruikersinvoer vereist, dan worden labels of instructies geleverd.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 3.3.3: Foutsuggestie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt en suggesties voor verbetering bekend zijn, dan worden de suggesties aan de gebruiker geleverd, tenzij dit de beveiliging of het doel van de content in gevaar zou brengen.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau AA

Succescriterium 3.3.4: Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)

Voor webpagina's die wettelijke verplichtingen of financiële transacties voor de gebruiker uitvoeren, die, door de gebruiker te beheren gegevens in gegevensopslagplaatsen verwijderen of wijzigen, of die antwoorden van de gebruiker verzenden, geldt ten minste één van de volgende zaken: verzendingen kunnen ongedaan gemaakt worden, de gegevens zijn te controleren of de gegevens kunnen worden bevestigd.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Principe 4: Robuust

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Richtlijn 4.1: Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

niveau A

Succescriterium 4.1.1: Parsen

In content die geïmplementeerd is met opmaaktalen hebben elementen volledige begin- en eindtags, zijn elementen genest volgens hun specificatie, bevatten elementen geen dubbele attributen en zijn alle ID's uniek, behalve waar de specificatie deze eigenschappen toelaat.

Resultaat

✘ Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Een deel van de problemen is opgelost, er zijn nog parsefouten aanwezig.

Er zijn meerdere parsefouten omdat er geen spatie tussen attributen staat. Dit komt voor in het hoofdmenu bij de attributen `role="menuitem"`. Er is geen spatie voorafgaand aan dit attribuut. Dit komt op alle onderzochte HTML-pagina's voor. Zie succescriterium 4.1.2 voor meer opmerkingen over `role="menuitem"`.

<https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/>

Parsefouten kunnen problemen veroorzaken met hulpsoftware. Een pagina kan gevalideerd worden met de W3C Validator: <https://validator.w3.org/>. Let op: niet alle errors die hier uit komen zijn parsefouten.

niveau A

Succescriterium 4.1.2: Naam, rol, waarde

Voor alle componenten van de gebruikersinterface (inclusief, maar niet uitsluitend voor formulierelementen, links en door scripts gegenereerde componenten), kunnen de naam (name) en rol (role), door software bepaald worden; toestanden (states), eigenschappen (properties) en waarden (values) die door de gebruiker ingesteld kunnen worden kunnen door software bepaald worden; en kennisgeving van veranderingen in deze items is beschikbaar voor user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Resultaat

✘ Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Een deel van de problemen is opgelost, er zijn nog problemen aanwezig.

In de header staat het hoofdmenu. De onderdelen “ROP” en “Pensioenkamer” kunnen worden uitgeklaapt. Het button-element is het element dat de toetsenbordfocus krijgt en dat kan worden bediend. Er is een aria-expanded attribuut aanwezig op het button-element. Deze blijft echter de waarde “false” houden en geeft daardoor de status dus niet goed aan als het item is uitgeklaapt. Het button-element staat in een li-element met role=”menuitem”. Hier staat wel een aria-expanded attribuut waarvan de waarde verandert. Dit is echter niet het interactieve element dat de focus krijgt, deze status wordt niet voorgelezen door hulpsoftware als de knop wordt bediend. De status moet op de knop zelf worden aangegeven.

Als role=”menuitem” wordt gebruikt, moeten de elementen met deze rol in een ander element staan dat role=”menubar” of role=”menu” heeft. Zie voor meer informatie pagina <https://www.w3.org/TR/wai-aria-1.2/#menuitem>. Dit kan worden opgelost door deze WAI-ARIA rollen hier weg te halen. Door de lijsten in de HTML-code kan software de relaties dan al bepalen en er zijn knoppen gebruikt voor interactieve elementen. De WAI-ARIA rollen als “menuitem” zijn niet nodig. Zie voor een voorbeeld van een menu met uitklapbare onderdelen zonder role=”menuitem” pagina <https://www.w3.org/WAI/ARIA/apg/example-index/disclosure/disclosure-navigation.html>. Meerdere oplossingen zijn mogelijk.

<https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/>

Als er met 200% wordt ingezoomd bij een resolutie van 1280x1024 pixels is er een hamburgermenu dat kan worden opengeklapt. Hier komen dezelfde problemen in voor bij het menu.

niveau AA

Succescriterium 4.1.3: Statusberichten

In content die is geïmplementeerd met opmaaktalen kunnen statusberichten door software bepaald worden met behulp van rol (role) of eigenschappen (properties), zodat hulptechnologieën de berichten aan de gebruiker kunnen presenteren zonder dat ze de focus krijgen.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Bijlage 1: Pagina's in de steekproef van het onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van een steekproef. De wijze waarop de steekproef is bepaald staat voorgeschreven in het evaluatiedocument WCAG-EM. Als een proces is meegenomen in het onderzoek staan ook alle procespagina's in de steekproef vermeld.

Zie: <https://www.digitoegankelijk.nl/aanpak/toegankelijkheidsonderzoek>.

Volledige steekproef

- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/contact/>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/?s=wor>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/rop/>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/rop/samenstelling/>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wor-kamer/>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/pensioenkamer/>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/pensioenkamer/samenstelling/>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/nieuws-rop/positieve-slotbrief-plasterk-over-normalisering-rechtspositie-ambtenaren/>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/privacybeleid/>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/nieuws/herziene-overeenkomst-rop/>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/06/Getekende-Overeenkomst-inzake-de-ROP-geldend-vanaf-1-januari-2022-22.0074.pdf>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/rop/adviezen/>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/03/internetconsultatie-implementatie-EU-klokkenluidersrichtlijn.pdf>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/pensioenkamer/overeenkomsten/>
- <https://www.raadvoorhetoverheidspersoneelsbeleid.nl/wp-content/uploads/2022/02/Pensioenovereenkomst-incl.-pensioenovereenkomst-voor-Militairen-1-januari-2020.pdf>